

Duális képzés a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődéknél

1. Szervezeti kihívások, azok meghatározása:

A VIII. kerület a főváros központi elhelyezkedésű pesti kerülete. Ebben a kerületben az önkormányzat fenntartásában működik a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (JEB), melyhez hét bölcsőde és egy Biztos Kezdet Gyerekház (Gyerekház) tartozik. Az intézmény 187 dolgozót foglalkoztat, a bölcsődékben 492 kisgyermek napközbeni ellátását biztosítja.

A JEB a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény módosítása kapcsán 2016. januártól a duális képzés bevezetésével a BVHSZC Raoul Wallenberg Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája (Iskola) kisgyermeknevelő szakos tanulóival kötött tanulószerveződés keretén belül biztosít gyakorlati képzést.

Bár a JEB különböző szakképző iskolákkal kötött együttműködési megállapodás keretében már évek óta biztosított gyakorlati helyet a kisgyermeknevelő képzésben résztvevő tanulók részére, mégis ez egy kihívásokkal teli, izgalmas, új feladat volt.

Számunkra egy teljesen ismeretlen területen kezdtük meg a munkát, mások gyakorlati tapasztalatainak segítségével, kizárólag a jogszabályokban leírtak figyelembe vételével.

A középfokú duális képzés keretein belül a JEB Budapesten jelenleg is egyedülállóként végzi a kisgyermeknevelők gyakorlati képzését.

Nem csak a jogszabályoknak való megfelelés volt a feladat, hanem össze kellett hangolni a gyakorlati képzésünket az Iskola elméleti képzésével, tantervével, meg kellett határoznunk a pontos, tematikusan átgondolt gyakorlati képzési tervünket, és fel kellett kutatnunk ebben a munkánkban számunkra fontos segéderőket.

További kihívást jelentett számunkra a szakképzés lezárását jelentő Országos Képzési Jegyzék szerinti 54 761 02 Kisgyermek-gondozó, nevelő szakképesítés szakmai vizsga gyakorlati részének megszervezése, lebonyolítása, a tanulók sikeres eredménye.

A duális képzésben való részvételünk szükségessé tette az erre a feladatra szóló teljesen új rendszer felépítését szervezetünknel.

Mindezt a munkát minden előzetes tapasztalat és külső segítség nélkül kezdtük meg.

2. A kihívások hatása a vállalati folyamatokra:

Ez a még sok ismeretlen területet tartalmazó önként vállalt feladat nagy kihívást jelentett számunkra, de bátran mertünk támaszkodni munkatársaink hosszú éves szakmai tapasztalatára, folyamatosan megújuló elméleti tudásukra, szervezetünk stabil rendszerére és munkatársi csapatunk konstruktív problémamegoldó és nagyfokú kreativitási erejére.

Az új feladat megoldásához munkatársaink elegendő időt, segítséget kaptak és kérhettek, hogy megismerjék a belső folyamatokat, a működés rendjét.

A feladatellátás kezdetétől folyamatosan támaszkodtunk a munkatársak véleményére, javaslataira, a szükséges változtatásokat folyamatosan beépítjük a rendszerbe.

A rendszert igyekeztünk úgy kialakítani, hogy mindenki számára áttekinthető és a részfeladatok egymásutánisága követhető legyen.

3. A stratégia kialakítása, annak kidolgozottsága:

A gyakorlati képzés a JEB mind a 7 tagintézményben megvalósul, ezért fontos szempont volt az átláthatóság, a kommunikáció megfelelő áramlása és a pontos, precíz dokumentáció vezetése.

Stratégiánk kialakításakor átgondoltuk az erőforrásainkat, kapacitásainkat és megterveztük a külső és belső kihívásokra adott válaszaink rendszerét.

Rendszereztük az előttünk álló feladatokat, átgondoltuk, hogy ez az új feladat hogyan illeszkedik majd bele a mindennapokba. Igyekeztünk számba venni a várható problémákat és azok megoldására adható válaszokat.

Munkatársainkkal rendszeres megbeszéléseken áttekintettük a már megoldott és a még előttünk álló feladatokat, megvitattuk a már meghozott döntések hatását és a szükséges módosításokat. Megismerkedtünk és folyamatosan követjük a szakképzés jogszabályi hátterét:

- a szakképzési kerettanterv,
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
 - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,
- valamint
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
 - az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
 - az 54 761 02 Kisgyermek-gondozó, nevelő szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó, az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletet.

A munkafolyamatnak megfelelően szerveztük meg a munkatársak feladatait.

A JEB intézményvezetője dönt a gyakorlati képzés során felmerülő kérdésekben, döntései meghozatalában figyelembe veszi a munkatársak véleményét, javaslatait. Biztosítja és folyamatosan fejleszti a munkához és a képzéshez kapcsolódó színvonalas tárgyi környezetet. Kapcsolatot tart az ellenőrző hatósággal, az Iskola vezetésével és minden olyan szervezettel, akik érintettek a gyakorlati képzésünk megvalósításában. Képviseli szervezetünket a különböző fórumokon. Megkeresi a feladat ellátáshoz szükséges külső szervezeteket és azokkal kapcsolatot épít ki.

A gyakorlati képzés megvalósításának irányítása, koordinálása a JEB szaktanácsadójának feladata, megkönnyítve ezzel a kommunikáció megfelelő áramlását is. Kapcsolatot tart egyrészt az ellenőrző szervvel, másrészt az Iskola gyakorlatért felelős igazgató-helyettesével és az Iskola gyakorlatában résztvevő pedagógusokkal. Rajta keresztül valósul meg a tanulók beosztása. Felelős a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara által kötelezően előírt, az évfolyamokra és félévekre lebontott gyakorlati tematikát tartalmazó Foglalkozási naplók elkészüléséért és a gyakorlati képzés teljes körű, minden részfeladattal kapcsolatos dokumentáció naprakész vezetéseért. Irányítja és koordinálja a tagintézmények és a duális képzésben részt vevő munkatársak munkáját. Folyamatos kommunikációt tart fent a részfeladatokat ellátó munkatársak között. Figyelemmel kíséri a Gazdasági Szervezeten keresztül NAV felé küldött havi szakképzési hozzájárulásról szóló bevallásokat, a bérek és egyéb kiadások alakulását.

A tanulók foglalkoztatásával kapcsolatos munkaügyi feladatokat az egyik HR-s munkatársunk látja el, vezeti a foglalkoztatással és a szakképzési hozzájárulással kapcsolatos dokumentációt.

Folyamatosan kapcsolatban van a tanulók osztályfőnökeivel. Előkészíti a havi szakképzési bevallásokat, követi a bérek és a hozzátartozó járulékok kifizetését.

A gyakorlati képzés tényleges megvalósulásáért a tagintézményekben a bölcsődevezetők és az általuk kijelölt kisgyermeknevelő munkatársak a felelősök, vezetik a gyakorlat megvalósulásával kapcsolatos dokumentációt. A bölcsődevezetők részt vesznek a Foglalkozási napló gyakorlati tematikájának elkészítésében. Folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulók szakmai fejlődését, erről tájékoztatást adnak az osztályfőnökök felé. A szaktanácsadó felé rendszeresen véleményezik a gyakorlati képzés helyi megvalósulását, javaslatot tesznek a módosításokra. Segítik a tanulók iskola által elvárt dokumentációjának vezetését.

A kisgyermeknevelő munkatársak feladata a tanulók gyakorlati képzése. A szakmailag jól átgondolt, félévekre lebontott képzési tematika és szakembereink folyamatosan fejlesztett tudása és sok éves szakmai tapasztalata segíti a tanulókat, hogy a szakmára kompetens, jól felkészült, a gyermekek és a szülők felé elhivatott szakemberré válhassanak.

4. A felhasznált eszköz- és kapcsolatrendszer:

A duális képzésbe való bekapcsolódás előkészítő fázisában már folyamatos egyeztetések történtek az elméleti képzést végző szakképző Iskolával. Megismerkedtünk a tantervvel, az elméleti képzés tematikájával. Az általunk kidolgozott gyakorlati tematika egyeztetésre került az Iskola vezetésével. Az elmélet és a gyakorlat összehangolt működése, a tanulók gyakorlaton való részvételével kapcsolatos feladatok napi szintű kapcsolattartás igényeltek, mely azóta is folyamatos mind az Iskola, mind a JEB részéről.

Szoros munkakapcsolatot építettünk ki a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával, egyrészt, mint a szakképzés szabályainak előírójával, másrészt, mint a szakképzés megvalósításának ellenőrző szervével.

Bevontuk Gazdasági Szervezetünket a bevételek és kiadások, továbbá a szakképzési hozzájárulással kapcsolatos NAV felé küldött havi bevallások kezelésébe.

Felvettük a kapcsolatot a duális szakképzéssel foglalkozó NAV ügyintézővel.

A Magyar Államkincstár rendszerén keresztül kezeljük a tanulóink foglalkoztatásával kapcsolatos munkaügyi feladatokat.

Együtműködési megállapodást dolgoztunk ki a Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központtal tanulóink foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásaira.

A gyakorlaton részt vevő tanulókra felelősségbiztosítást kötöttünk a Generali Biztosító Zrt.-vel.

A jogszabályoknak és elvárásoknak való teljes körű megfelelés igénye miatt a duális szakképzés egyik szakértőjének tanácsadó szolgáltatását vettük igénybe néhány alkalommal.

Részt vettünk a különböző szervezetek által duális képzés témában szervezett szakmai előadásokon és konferenciákon.

Összességében elmondhatjuk, hogy a duális képzés feladatban résztvevő partnereinkkel jó munkakapcsolatot, kiváló együttműködést építettünk ki.

5. A tevékenység újszerűsége, egyedisége:

A JEB Budapesten egyedülállóként végzi a duális képzés keretein belül a kisgyermeknevelők gyakorlati képzését, ezzel is példát mutatva a szakmában működő többi intézménynek, szervezetnek, hangsúlyozva a kisgyermeknevelő képzés fontosságát, motiválva nem csak a tanulók szakmai elmélyülését, hanem a tanulókkal foglalkozó szakembereink elhivatottságát is.

Ez az innovatív feladat nagyon fontos a JEB minden munkatársa számára, hiszen a jövő szakembereit képezzük, megtanítva őket a szakma szépségeire, nehézségeire, a pontosság fontosságára, a szakmai keretek lehetőségében a folyamatos megújulás igényére. Kollégáinktól felkészültséget, türelmet, precízen vezetett napi adminisztrációs munkát vár el ez a feladat.

A kisgyermeknevelő a legtöbb törődést, szeretetet igénylő korosztályt neveli, biztosítva a gyermekek számára a harmonikus testi, lelki fejlődést. A bölcsődei nevelés-gondozás az érzelmi, értelmi fejlődés, a szocializáció és egészséges életmód megalapozása. A gyermekek számára megteremtett szeretetteljes, biztonságos, családi légkörben, saját képességeik szerint fejlődhetnek, megtapasztalhatják a szabad játék örömeit, élmény és fantázia világuk gazdagodhat. Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből, a családjaikkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, önálló, a közösségi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekeket neveljünk.

Tapasztalataink alapján a kisgyermeknevelő képzésben a gyermekek normál fejlődésmenetére helyezik a legnagyobb hangsúlyt, azonban mi fontosnak tartjuk, hogy felkészítsük a tanulókat a fejlődési megtorpanások és lemaradások minél előbbi felismerésére. Fontos számunkra, hogy olyan komplex tudással rendelkező szakemberré képezzük a tanulóinkat, akik az egészséges fejlődésmentől való eltérést már a korai időszakban felismerik és tisztában vannak a szükséges szakemberek igénybevételének lehetőségeivel.

A gyakorlati képzés felépítése, tematikája az elméleti képzésből fakadó, a tanulmányi féléveket egymásra építő rendszere szabályozza és segíti a szakma átadását. Ennek megfelelően elkészítettük a „*Gyakorlati képzés helyi programját*”, melyet a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara is egyedülállóan ismert el.

A bölcsődei mindennapok szerves része a gondozástól elválaszthatatlan nevelés. Munkatársaink folyamatosan képzik magukat, a megtanultakat alkalmazzák munkájuk során. A JEB vezetésének hatására sokan és egyre többen végzik el a diplomás kisgyermeknevelői képzést, ezzel bekerülnek a pedagógus életpálya modellbe. Kisgyermeknevelőink közel fele már rendelkezik pedagógus diplomával, ezzel is ösztönözve a továbbtanulásra, a diplomaszerzésre a most még középfokú végzettséget szerző tanulóinkat.

6. A folyamat eredményei, hatékonysága:

A gyakorlati képzésre felépített rendszerünk hatékonyan és gördülékenyen működik, a szakmában magas elismerésnek örvend. A kezdeti nehézségek és a napi működésből fakadó problémák csak inspirálták a munkatársakat a minél magasabb eredmény elérésére.

A 2016/2017. tanévben 85 fő tanuló gyakorlati képzését biztosítottuk, 2017/2018. tanévben 69 fő gyakorlati képzését végezzük.

A képzés végeredménye a kisgyermekgondozó-, nevelő OKJ-s bizonyítvány. Feladataink között szerepel a gyakorlati vizsga lebonyolítása is, ennek megfelelően 2016. június hónapban

4 bölcsődénkben 45 fő tanuló gyakorlati vizsgáját szerveztük meg. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által kijelölt, tekintélyes szakemberekből álló, 4 tagú vizsgabizottság előtt adtak számot a tanulók a gyakorlati ismereteikről, az elmélet és a gyakorlat együttes megvalósításáról. Megmutathatták hogyan tudnak önállóan, a szakmai előírásoknak, elvárásoknak megfelelően működni. A tanulók sikeresen levizsgáztak, a minősítések nagyon jók lettek, sok esetben elérték a kiváló szintet. A vizsgák eredménye nem csak a tanulók teljesítményét mutatta meg, hanem visszajelzést kaphattunk munkánkról, arról, hogy milyen hatékonysággal adtuk át a szakmai ismereteket. A vizsgabizottság szakemberei elismerően nyilatkoztak a tanulók felkészítettségéről, a gyakorlati képzésünk kiváló minőségéről.

A kiváló tudással, jó szakmai képességekkel rendelkező tanulókat a vizsgák után csapatunkba invitáltuk, részükre munkahelyet ajánlottunk, ezzel biztosítva a minden területen maximálisan helytálló következő szakmai generációt. A generációváltást a nyugdíjba vonuló kollégák megüresedett helyén valósítottuk és valósítjuk meg, a pályakezdő fiataloknak biztosítva ezzel a szakmai elköteleződés lehetőségét. A lehetőséget a tanulók nagy örömmel fogadták, azóta is szívesen dolgoznak velünk.

A JEB bölcsődéit a megvalósult gyakorlati képzés szakmán belüli magas szakmai színvonalának elismeréseként több más oktatási intézmény is választja gyakorlati helyszínének. Fontos, hogy a majdani kisgyermeknevelő kollégák tanulmányaik idején a legmagasabb színvonalú oktatásban részesüljenek, melynek része a megfelelő szakmai gyakorlat. A bölcsődéinkben dolgozó szakemberek igyekeznek tudásuk és szakmai tapasztalataik átadásával segíteni a diákokat. Gyakorlati terepet adunk többek között az ELTE-TÓK kisgyermeknevelő és az Apor Vilmos Katolikus Főiskola kisgyermeknevelő hallgatói számára, továbbá folyamatosan lehetőséget biztosítunk a nagy számban jelentkező szakközépiskolai diákok önkéntes munkájára is. Fontosnak tartjuk, hogy a középfokú tanulmányokat folytató fiatalok – itt nálunk találkozással – megismerjék a diplomás képzésben részt vevőket, hogy rajtuk keresztül kedvet kapjanak a felsőfokú képzés megszerzéséhez, a továbbtanuláshoz.

Gyakorlati képzésünk magas szakmai színvonalának elismertségét mutatja, hogy a JEB a magyar és nemzetközi partnereivel együtt 2016. évben megnyerte a Multicultural Early Childhood Education /multikulturális kisgyermekkorai oktatás (nevelés)/ – MECEC+ című Erasmus+ Köznevelési stratégiai partnerségek pályázatát. A főpályázó a Galileo Progetti Nonprofit Kft. (Kft.), mely az olasz partner magyarországi képviselői szervezete.

A "MECEC+" project célja, hogy megvalósítson egy összehasonlító alapon alapuló szakterületi elemzést a három ország (Olaszország, Toszkána – Magyarország Budapest Régió – Spanyolország, Katalónia) kisgyermekkorai neveléséről (ECEC) a készségek, a kisgyermeknevelők képzése és tanulmányai, rendszerek és szabályozások elemzésén keresztül, és a gyermekek számára nyújtott nevelési szolgáltatások megfigyelésén át.

A MECEC+ egy szakterületi tanulmány lesz, melynek köszönhetően a partnerek célja, hogy felvértezzék magukat tudással és eszközökkel azért, hogy létrehozzanak egy új egyetemi szintű képzést a kisgyermekkorai nevelés és gondozás tárgyában, a szociális kirekesztés által veszélyeztetett gyermekek, Magyarországon főként a romák inklúziójának és készségfejlesztésének eszközeként, az ezt követő „Erasmus Plus KA2 Tudásfejlesztési szövetségek egyetemek és cégek/közszolgáltatások között” című projektben.

A pályázati partnerek mellett a JEB tagintézményeiben látogatást tettek Belgiumból érkező bölcsőpedagógusok is és a belga kisgyermeknevelő képzésben tanító egyetemi tanárok. Elismeréssel beszéltek a nálunk tapasztaltakról és a látottak alapján az egyetem szeretné szakmai gyakorlatra delegálni a hallgatóit Erasmus diákprogram keretében.

7. Munkáltatói márka szerepe a stratégiában, annak kommunikációja:

Intézményvezetőnk javaslatára a JEB duális képzésbe való bekapcsolódását a fenntartó önkormányzat elfogadta, ezt a JEB Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza, melyet a Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a 30/2016. (II. 04.) számú határozatával 2016. február 15. napjától hagyott jóvá.

Ez a tevékenység bevétellel és kiadással jár, továbbá megtakarítás képződik. A gyakorlati képzésre igényelhető normatív támogatásból biztosítást, munkaruhát, munkabért, étkezési támogatást biztosítottunk a tanulóknak. A fennmaradó összegből közös karácsonyi vacsora elfogyasztására és színházi előadás megtekintésére került sor, ezzel is megköszönve a munkatársak fáradhatatlan és színvonalas munkáját. A munkatársak pozitív visszajelzése és a programok sikere alapján ezzel hagyományt teremtettünk.

A tanulók létszáma alapján igényelhető beruházási kiegészítő csökkentő tételből pedig nagymozgást fejlesztő WESCO elemek kerültek beszerzésre minden bölcsőde részére, ezzel hozzájárulva egyrészt a gyermekek fejlődéséhez, másrészt a tanulók szakmai tapasztalatainak bővítéséhez.

Intézményünk vezetése csapatépítő, munkatárs barát. Ötletet ad, de szívesen fogadja az ötleteket és várja az innovatív javaslatokat is, ezek megvalósításában támogat. A legjobb eredmények elérésére motivál, ösztönzi a tanulást. A feladatok magas szintű ellátásához felkutatja az erőforrásokat, folyamatos team megbeszéléseket tart, odafigyel és épít a munkatársak véleményére. A vezetés számára fontos a munkatársak rekreálódása is, ennek megfelelő közösségi programokat szervez. Odafigyel a munkatársak megfelelő mentálhigiénés állapotára is, pszichológus és szupervízor lehetőséget biztosít. A feladatok végrehajtásában a munkatársak erősségeire alapoz, a gyengeségeket pedig csökkenteni igyekszik.

A munkáltatói márka maga a minőség. A JEB Minőségpolitikája magában foglalja, hogy a minőségnek a mindennapi folyamatok részeként kell érvényesülnie, a minőséget befolyásoló problémák megoldását, a befolyásoló tényezők nyílt feltárását, a mindenkori javítását és fejlesztését kell szolgálnia. A JEB vezetése és munkatársai elkötelezettek a jogszabályokban, a külső és belső utasításokban, valamint más előírásokban meghatározott magas szakmai színvonalú, minőségi munka végrehajtása mellett.

Lukácsné Ódor Olga
szaktanácsadó